

Internet stichtingbonifatiustoren.nl
E-mail info@stichtingbonifatiustoren.nl

(zowel per post als per e-mail)

Aan de bisschop van Groningen - Leeuwarden
Mgr. dr. C.F.M. van den Hout

Leeuwarden, 28 november 2023,

Betreft: bezwaar tegen sluiting St. Bonifatiuskerk te Leeuwarden

Zeer geachte Monseigneur Van den Hout,

Het bestuur van de Stichting Bonifatiustoren (hierna: 'StiBo') vraagt uw aandacht voor het volgende.

Op 16 november jl. heeft het bestuur van Sint Vitusparochie Leeuwarden (hierna: 'pb') schriftelijk kenbaar gemaakt dat onder meer de vieringen in de St. Bonifatiuskerk (hierna: 'de kerk') zullen stoppen en dat er alleen de komende twee jaar nog diensten in deze kerk zullen plaatsvinden.

Uit de mondelinge toelichting die het pb tijdens de parochievergadering van 15 november jl. heeft gegeven, begrijpen wij dat het pb niet meer op dit besluit terugkomt en derhalve dit definitieve besluit vóór 1 december 2023 aan u ter goedkeuring voorlegt.

StiBo, en met haar vele parochianen en bezoekers van de kerk, is ernstig geschokt door dit besluit. Wij wenden ons thans tot u met het uitdrukkelijke verzoek het t.a.v. van de kerk genomen besluit *niet* te honoreren, althans goedkeuring vooreerst aan te houden op grond van het hiernavolgende.

Na enige feiten te hebben genoemd (a), verwoorden wij (b) onze bezwaren tegen de gevoerde procedure en (c) de bezwaren tegen de inhoud van het besluit. Wij sluiten af met een verzoek aan u en een aanbod (d).

a. feiten

In 1969 wilde de toenmalige Bonifatiusparochie de kerk wegens de daaraan verbonden kosten voor instandhouding en onderhoud slopen. De neutrale, niet-katholieke StiBo werd in 1971 opgericht en kocht de kerk. De kerk werd rijksmonument en StiBo verhuurt de kerk inmiddels zo'n 50 jaar aan de parochie voor € 1 per jaar. Energielasten en klein onderhoud zijn voor de parochie. Al die jaren heeft StiBo de parochie 'ontzorgd' van restauratiekosten en groot onderhoud. StiBo geniet inkomsten uit donaties en huurinkomsten van concerten e.d. Er staat nu een grote restauratie op til van daken en goten. Het gaat om geraamde kosten van € 750.000. De provincie heeft ter dekking van die kosten € 200.000 toegezegd. Uit bijdragen van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, overheden, acties, donaties en fondsen verwacht StiBo de restauratie te kunnen financieren. Zij streeft ernaar begin 2025 opdracht tot restauratie te kunnen geven.

In het huurcontract van 1974 staat dat de parochie eigenaresse is gebleven van klokken, doopvont, orgel, altaren, banken, preekstoel, beelden, kruiswegstaties en biechtstoelen. In die akte is tevens bepaald dat indien StiBo de kerk wil vervreemden, de parochie het recht van voorkeur heeft om de kerk te kopen, voor een koopsom die gelijk is aan de totale som van de schulden en de kontante waarde van de verplichtingen die de StiBo dan heeft. (Momenteel zou dat betekenen: levering om niet.)

De kerk ligt in stadsgebied 'Amelandkwartier'. De gemeente is bezig om dit nu nog wat troosteloze gebied te vergroenen – het plein naast de kerk wordt plantsoen – en daar gelegen bedrijfspanden maken plaats voor aantrekkelijke woningen. De gemeente heeft erop aangedrongen de kerk een ruimere functie te geven door er niet alleen kerkdiensten te houden. StiBo wil eraan meewerken de kerk multifunctioneler en toegankelijker te maken.

b. procedure en communicatie

Het pb heeft StiBo geïnformeerd over de lastige keuzes die het moet maken ten aanzien van de bij de parochie in gebruik zijnde kerkgebouwen. De contacten met het pb die daarna volgden verliepen helaas uitermate stroef. Het pb volhardde in zijn aanvankelijk ingenomen standpunten en in naar onze mening onjuiste berekeningen. Het pb leek niet te willen ingaan op onze argumenten en kritiekpunten. Hoewel wij meenden nog met elkaar in gesprek te zijn, verraste het pb ons met zijn inmiddels genomen, onomkeerbaar besluit. StiBo voelt zich door het pb onvoldoende gehoord. StiBo rest nu geen andere mogelijkheid haar argumenten tot behoud van de kerk als parochiekerk thans aan u voor te leggen.

c. inhoudelijke bezwaren

In het besluit om geen gebruik meer te maken van de kerk noemt het pb de volgende drie argumenten:

- StiBo zou de huur aanzienlijke willen verhogen;
- er is veel onderhoud nodig aan de kerk;
- er is geen zekerheid of StiBo het onderhoud kan realiseren.

Naast dit financiële argument noemt het pb geen andere argumenten waarom de keuze niet op de kerk valt. Vervalt dit argument dan pleiten er vele omstandigheden voor het handhaven van de Bonifatius als parochiekerk:

- De Bonifatius is met z'n bijna 140 jaar de oudste nog in gebruik zijnde Leeuwarder parochiekerk. Het is een kerk met een rijke traditie die sinds decennia een centrale rol vervult in de katholieke Leeuwarder gemeenschap.
- De kerk is een in het hart van de stad gelegen stadskerk die niet alleen een baken is voor parochianen en (jonge) geloofszoekers, maar zij is met haar uitstraling en kerkfunctie ook van veel betekenis voor de stad en omgeving. Veel parochianen met een migrantenachtergrond voelen zich er erg thuis.
- Het naastgelegen, zeer onlangs vernieuwde parochiecentrum Titus Brandsma Huis (kosten ca 1,5 miljoen) vormt met de kerk een twee-eenheid en vervult in het centrum van de stad ook een diaconale rol.
- Nog vorig jaar werd in de kerk na een kostbare restauratie van circa € 400.000 het gerestaureerde grote Adema-orgel ingezegend (verzekerde waarde € 800.000).
- Rondom de kerk vindt een ingrijpende aanpassing plaats van de wijk Amelandkwartier (zie boven). Hierdoor komt nog meer de loop naar de kerk.

Wat betreft het financiële argument geldt het volgende:

- Cuyperskerken als deze kerk zijn met hun rijke detaillering onderhoudsgevoelige kerken. Gedurende bijna vijftig jaar heeft StiBo - zonder kosten voor de parochie - zich van haar taak gekweten om de kerk te onderhouden.
- Grote restauraties werden succesvol afgesloten. In de (nabije) toekomst zullen wederom restauraties nodig zijn. StiBo staat daar garant voor.
- Het pb verwacht restauratiekosten en de reguliere gebruikskosten. Restauratiekosten van een dergelijk groot stedelijk monument kunnen niet door een parochie of een monumentenstichting als StiBo gedragen worden, maar dienen opgebracht te worden door overheid en fondsen. Ten onrechte blijft het pb in zijn berekeningen volhouden dat de begrote restauratiekosten (dak en goten) van € 750.000 voor rekening van de parochie komen! Niets is minder waar. Dat zijn louter verplichtingen van StiBo en zij acht zich in staat dekking voor dit bedrag te vinden.
- Door de terugloop van het aantal parochianen en hun jaarlijkse kerkbijdrage stelt het pb zich terecht de vraag hoe de vele parochiële kosten zijn te beteugelen. Aan de St. Dominicus zijn voor de parochie kosten van groot onderhoud verbonden en noodzakelijke verbouwingkosten. Voortgezet gebruik van de Bonifatiuskerk betekent daarentegen voor de parochie slechts het betalen van energielasten, klein onderhoud en een tot op heden symbolische huur van € 1 per jaar! Gezien zijn bouwaard en ligging in een aantrekkelijke woonwijk zal verkoop van het St. Dominicuscomplex volgens deskundigen een bedrag kunnen opbrengen van ca 1 miljoen Euro. Naast het verkrijgen van deze verkoopopbrengst wordt de parochie dan ontslagen van de aan deze kerk verbonden onderhoudskosten.
- Zou de dalende trend in kerkbetrokkenheid voortgaan – laten we het niet hopen – dan is op termijn ook de St. Dominicus- of de St. Bonifatiuskerk te groot voor de parochie. Het nu blijven huren van de St. Bonifatiuskerk biedt in die situatie de parochie echter de nodige flexibiliteit haar kerkruimtebehoefte op langere termijn al dan niet aan te passen.
- Ondanks dat de parochie al bijna 50 jaar de St. Bonifatius ongestoord huurt, twijfelt het pb aan de solvabiliteit van StiBo. Wij betreuren dat. Weliswaar heeft StiBo een bescheiden eigen vermogen, toch ziet zij de komende restauratie als een uitdaging om daarvoor nieuwe donateurs te werven en door middel van uitvoerige publiciteit en acties de steun in te roepen van rijk, stad, provincie, fondsen en particulieren.
- *N.B.: is de parochie duidelijk over haar wens tot voortgezet gebruik van de kerk dan zal zich dat ongetwijfeld vertalen in financiële ondersteuning door derden. Is die duidelijkheid er niet, dan zal dat helaas een einde betekenen voor de St. Bonifatius als katholieke kerk omdat StiBo zich dan genoodzaakt ziet te stoppen, zichzelf op te heffen en de kerk aan derden te koop aan te bieden.*
- De parochie is meer dan louter huurder van de kerk. StiBo richt zich bij organisatie van concerten e.d. in de kerk volledig naar de wensen van de parochie. Juridisch is de parochie (zie boven) jegens StiBo verzekerd van een sterk voorkeursrecht.
- De financiële onzekerheden die door het pb worden genoemd, kunnen worden weggenomen door
  - a) een diepgaand, objectief onderzoek door een financieel deskundige naar de voor de parochie aan voortgezet gebruik van de kerk op langere termijn verbonden kosten;
  - b) het opvolgen van het hierna door StiBo te formuleren plan van aanpak en het daarna aanvaarden van het daaruit voortvloeiende financiële aanbod.

d. verzoek en aanbod tot voortgezet gebruik

StiBo verzoekt U met klem het besluit ten aanzien van de gevraagde goedkeuring voor zes maanden, te weten tot 1 juni 2024 op te schorten. Vóór die datum komt StiBo met een gedetailleerd aanbod tot voortgezet gebruik door de parochie van de kerk, bestaande uit de volgende elementen:

1. gedurende in ieder geval zeven jaar blijft de parochie de kerk huren voor een redelijke, nader overeen te komen huur;
2. StiBo verstrekt voor 1 juni 2024 inzicht in de over die periode redelijkerwijs noodzakelijke restauratie- en groot onderhoudskosten. Zij maakt inzichtelijk op welke wijze dekking/zekerheidsstelling plaatsvindt ter hoogte van het daarvoor benodigde bedrag.
3. Partijen overleggen over aanpassing van het huurcontract uit 1974 teneinde de parochie maximale garanties te geven op voortgezet gebruik.
4. Een onafhankelijk deskundige rapporteert daarnaast over de voor de parochie te verwachten functionele kosten (niet zijnde restauratiekosten) die verbonden zijn aan de St. Dominicuskerk en St. Bonifatiuskerk.
5. Ten slotte vindt overleg tussen partijen plaats om de kerk meer energieneutraal en multifunctioneel te maken en waar nodig aan te passen aan de wensen van de parochie (bijvoorbeeld: bankenplan). Op deze wijze wordt de kerk gereed gemaakt om als enige katholieke kerk voor Leeuwarden en wijde omstreken te dienen als een gastvrije en missionaire plaats van hoop.

Naar wij vernamen is de parochie bereid ons gelegenheid te bieden een voorstel als hier bedoeld te formuleren – zij het dat het pb uitgaat van een (kortere) termijn van vier maanden.

Het bestuur van StiBo meent dat nader mondeling overleg, aan de hand van deze brief, met u zeer gewenst is. Het bestuur houdt zich daarvoor beschikbaar en zou graag zien dat op korte termijn daarvoor een afspraak wordt belegd.

Een kopie van deze brief zonden wij gelijktijdig naar het pb.

Wij zien uw berichten met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Bestuur Stichting Bonifatiustoren

Titus Hoogslag, voorzitter

Frans Jansen, secretaris